

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Cdo/227/2021
Identifikačné číslo spisu: 5618202621
Dátum vydania rozhodnutia: 27.04.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Holíč
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:5618202621.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a sudcov JUDr. Mariána Sluka, PhD. a JUDr. Martina Holíča, v spore žalobkyne K. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX D. T. XX, zastúpenej spoločnosťou JANČI & Partners s.r.o., so sídlom Belopotockého 720/2, 031 01 Liptovský Mikuláš, IČO: 47 258 748, proti žalovanému Obec Svätý Kríž, so sídlom 032 11 Svätý Kríž 52, IČO: 00 315 508, zastúpenému JUDr. Romanom Škerlíkom, advokátom, so sídlom Letná 61, 052 01 Spišská Nová Ves, o určenie vlastníctva a o vypratanie nehnuteľnej veci, vedenom na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 4 C 29/2018, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 27. januára 2021 sp. zn. 6 Co 62/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Liptovský Mikuláš (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo 14. januára 2020 č. k. 4 C 29/2018 - 185 zastavil konanie o určenie, že výlučným vlastníkom nehnuteľnosti pozemku parc. č. KN-C XXXX/XX o výmere 243 m², trvalé trávne porasty, katastrálne územie D. T.; pozemku parc. č. KN-C XXXX/XX o výmere 148 m², ostatné plochy, katastrálne územie D. T.; pozemku parc. č. KN-C XXXX/XX o výmere 190 m², trvalé trávne porasty, katastrálne územie D.Ā. T., ktoré vznikli na základe Geometrického plánu č. XXX-XX/XXXX zo dňa 28. 02. 2018 vyhotoveného spoločnosťou Geodézia Žilina a.s., Hollého 7, 01 050 Žilina, IČO: 36 859 010, Bc. Petrom Griešom, autorizačne overeného dňa 28. 02. 2018 Ing. Jankou Koniarovou a úradne overeného dňa 09.03.2018 na Okresnom úrade Liptovský Mikuláš, katastrálny odbor, pod č. XXX/XXXX na oddelenie pozemkov parc. č. XXXX/XX - XX zapísané na LV č. XXXX, katastrálne územie D. T., ktorým boli z pozemku parcely registra C evidovaného na katastrálnej mape XXXX/XX o výmere 272 m², trvalé trávne porasty, zamerané a vytvorené dva pozemky, a to nový pozemok parcely registra C, parcela č. KN-C XXXX/XX, o výmere 82 m², trvalé trávne porasty a parcela č. KN-C XXXX/XX, o výmere 190 m², trvalé trávne porasty; z pozemku parcely registra C, evidované na katastrálnej mape XXXX/XX o

výmere 431 m², trvalé trávne porasty zamerané a vytvorené dva pozemky, a to nový pozemok parcely registra C, parcela č. KN-C XXXX/XX o výmere 188 m², trvalé trávne porasty a parcela č. KN-C XXXX/XX, o výmere 243 m², trvalé trávne porasty; z pozemku parcely registra C evidovaného na katastrálnej mape XXXX/XX, o výmere 190 m², ostatné plochy zamerané a vytvorené dva pozemky, a to nový pozemok parcely registra C, parcela č. KN-C XXXX/XX o výmere 42 m², ostatné plochy a parcela č. KN-C XXXX/XX, o výmere 148 m², ostatné plochy je žalobkyňa (veta prvá výroku). Vo zvyšnej časti žalobu zamietol (veta druhá výroku). Zároveň priznal žalovanému voči žalobkyni náhradu trov konania v rozsahu 100 %, s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením (veta tretia a štvrtá výroku).

1.1. Svoje rozhodnutie v zastavujúcej časti právne odôvodnil s poukazom na ustanovenia § 230 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Keďže predmetom aktuálne vedeného súdneho sporu je určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré boli súčasťou nehnuteľností, ku ktorým už právoplatným rozhodnutím súdu bolo určené vlastnícke právo v prospech žalovaného, mal súd prvej inštancie preukázanú totožnosť predmetu sporu vedeného v konaní na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 7C/122/2013 a aktuálne vedeného konania. Totožné sú aj sporové strany, keď v konaní vedenom na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 7C/122/2013 vystupoval ako žalobca terajší žalovaný a ako žalovaná v rade 2/ terajšia žalobkyňa. Na základe uvedených dôvodov tak súd prvej inštancie dospel k prekážke právoplatne rozhodnutej veci, na základe čoho konanie o žalobe žalobkyne v časti týkajúcej sa určenia vlastníckeho práva v zmysle § 230 CSP zastavil. O trovách konania rozhodol prvoinštančný súd podľa § 255 ods. 1 CSP a § 256 ods. 1 CSP tak, že žalovanému, ktorý mal v spore plný úspech vo veci, priznal plnú náhradu trov konania, s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súdny úradník po právoplatnosti rozsudku samostatným rozhodnutím podľa § 262 ods. 2 CSP.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 27. januára 2021 sp. zn. 6 Co 62/2020 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil, žalovanému priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, ako aj obsahu spisu dospel k záveru, že súd prvej inštancie zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil.

2.1. S odkazom na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Cdo/22/2011 z 24.11.2011, obdobne rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 28 Cdo 3199/2009, uviedol základné kritériá, kedy sa jedná o prekážku rozsúdenej veci (res iudicatae). O totožnosť veci ide vtedy, ak je daná totožnosť účastníkov konania/strán sporu a predmetu konania vyplývajúceho z rovnakých skutkových dôvodov a ak ide o to isté plnenie (petit), o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté. O rovnaký predmet konania (skutkový dej) ide aj vtedy, ak bol rovnaký skutok v novom konaní právne kvalifikovaný inak než v pôvodnom konaní. Pritom nie je významné, či rovnaké osoby majú v novom konaní rovnaké alebo rozdielne procesné postavenia. Konanie sa týka tých istých osôb aj v prípade, ak v novom konaní vystupujú právni nástupcovia pôvodných účastníkov konania/strán sporu. Ten istý predmet konania je daný vtedy, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, z ktorých bol uplatnený (t. j. ak vyplýva z rovnakého skutku). Pre posúdenie, či je daná prekážka veci právoplatne rozhodnutej, nie je významné, ako súd po právnej stránke posúdil skutkový dej, ktorý bol predmetom pôvodného konania. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej je daná aj vtedy, pokiaľ určitý skutkový dej (skutok) bol po právnej stránke v pôvodnom konaní posúdený nesprávne alebo neúplne (a tiež inak).

2.2. V posudzovanom prípade postupoval súd prvej inštancie správne, keď rozhodol o zastavení konania o určenie vlastníckeho práva k dotknutým nehnuteľnostiam potom, ako po skúmaní procesných podmienok dospel k záveru o existencii prekážky právoplatne rozhodnutej veci. V tomto konaní bolo jednoznačne preukázané, že predmetom aktuálne vedeného konania sú aj nehnuteľnosti, (resp. tá istá časť zemského povrchu), ku ktorým už bolo vlastnícke právo určené rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 7C/122/2013-120 zo dňa 30.01.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co/396/2014 zo dňa 09.10.2014, ktoré nadobudli právoplatnosť dňa 07.01.2015. Stranami sporu v konaní vedenom na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 7C/122/2013 bola tak aktuálna žalobkyňa K. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX D. T. XX (v

predchádzajúcim konaní vystupujúca v pozícii žalovanej v rade 2/), ako aj aktuálny žalovaný Obec Svätý Kríž, so sídlom 032 11 Svätý Kríž 52, IČO: 00 315 508, (v predchádzajúcim konaní vystupujúci v pozícii žalobcu). Odvolateľkou namietaná skutočnosť, že aktuálne sporové strany v rámci konania prebiehajúceho na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 4C/29/2018 vystupujú v opačnom procesnom postavení, než tomu bolo v konaní vedenom na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 7C/122/2013, je právne irelevantná. Ak teda žalobkyňa v pôvodnom konaní vystupovala na žalovanej sporovej strane a teraz žalovaný bol pôvodne v pozícii žalobcu, táto skutočnosť nezakladá dôvod pre konštatovanie, že by v danom prípade neexistovala prekážka právoplatne rozhodnutej veci. Neobstoja ani argumentácia žalobkyne navodzujúca dojem absencie totožnosti predmetu sporu. V konaní vedenom na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 7C/122/2013 sa žalobca domáhal určenia vlastníckeho práva k dotknutým nehnuteľnostiam z dôvodu tvrdenej absolútnej neplatnosti kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi spoločnosťou MKM REMONT, s.r.o. ako kupujúcim a Obcou Svätý Kríž ako predávajúcim zo dňa 16.12.2009. Okresný súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z právneho záveru o absolútnej neplatnosti predmetnej zmluvy, a nadväzne na to konštatoval aj absolútnu neplatnosť kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi žalovanou v rade 2/ K. C. (v tomto konaní žalobkyňou) ako kupujúcou a spoločnosťou MKM REMONT, s.r.o. ako predávajúcim dňa 07.01.2013. Uvedený právny záver okresný súd vyjadril na strane 10. rozsudku č. k. 7C/122/2013-120 zo dňa 30.01.2014. V aktuálne vedenom spore Okresného súdu Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 4C/29/2018 sa žalobkyňa domáha určenia vlastníckeho práva na základe kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi ňou ako kupujúcou a spoločnosťou MKM REMONT, s.r.o. ako predávajúcim dňa 07.01.2013, t.j. na podklade tohto istého právneho úkonu, ktorý súd v predchádzajúcom súdnom konaní Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 7C/122/2013 vyhodnotil ako absolútne neplatný. Následne súd v označenom konaní (sp. zn. 7C/122/2013) meritórne rozhodol o tom, že vlastníkom sporných nehnuteľností je Obec Svätý Kríž (v tomto konaní žalovaný). Na základe podaného opravného prostriedku označené rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmal Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, ktorý ho rozsudkom sp. zn. 9Co/396/2014 zo dňa 09.10.2014 ako vecne správne potvrdil. Meritórne rozhodnutie súdu o určení vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam nadobudlo právoplatnosť dňa 07.01.2015. Žalobkyňa proti nemu neuplatnila žiadny ďalší mimoriadny opravný prostriedok ani ústavnú sťažnosť. Uvedený právoplatný rozsudok sa tak stal podkladom pre zápis vlastníckeho práva žalovaného v katastri nehnuteľností k dotknutým nehnuteľnostiam pod číslom Z 1392/2016. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 262 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP a § 396 ods. 1 CSP tak, že priznal žalovanému ako úspešnej procesnej strane nárok na ich náhradu v rozsahu 100 % proti žalobkyňi, ktorá v tomto štádiu konania odvolania úspech nemala.

3. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa (ďalej aj „dovolaťka“), ktorým sa domáhala zrušenia rozsudku odvolacieho a vrátenie veci odvolaciemu súdu. Dovolaťka namietala nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom uplatniac dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP, keď mala za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a predmetná otázka je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Ide o otázku existencie prekážky rozsúdenej veci (res iudicatae). Dovolaťka poukázala na to, že predmetom konania nie je totožný skutkový stav a ani rovnaké pozemky, v tomto konaní sa uplatňuje nárok na určenie vlastníckeho práva k pôvodným parcelám XX, XX. a XX. na základe iného skutkového základu a z iných právnych dôvodov, než tomu bolo v konaní Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp.zn. 7C/122/2013. V pôvodnom konaní odôvodňoval žalobca (teraz žalovaný) svoj nárok neplatnosťou právnych úkonov pre ich rozpor so zákonom, teraz však žalobkyňa uplatňuje svoj nárok na základe platného právneho titulu, ktorým je kúpna zmluva zo dňa 07.01.2013 v časti, ktorá nebola v zmysle predbežného právneho posúdenia v konaní sp.zn. 7C/122/2013 dotknutá absolútnou neplatnosťou právneho úkonu. Dovolaťkou špecifikované pozemky tvoriace predmet tohto konania neboli postihnuté absolútnou neplatnosťou právneho úkonu, svojím označením v katastrálnom operáte sa stali súčasťou pozemkov, ktoré boli postihnuté absolútnou neplatnosťou právneho úkonu v súlade s rozsudkom v konaní sp.zn. 7C/122/2013, avšak z faktického hľadiska sa jedná o inú časť zemského povrchu ako tie pozemky, ktoré boli pôvodne predmetom konania. Odkazujúc na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5 Cdo 191/2009, podľa ktorého ten istý predmet konania je daný, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený

návrhovým petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, z ktorých bol uplatnený, ako aj na rozhodnutie sp.zn. 4 Cdo 140/2013, podľa ktorého o totožnosť vecí nejde ani vtedy, ak predchádzajúcim rozsudkom bola určujúca žaloba zamietnutá bez toho, aby súd záväzne posúdil existenciu právneho vzťahu medzi účastníkmi konania, dovolateľka namieta, že predmetom konania nie je stav (nárok), ktorý vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení ako bol uplatnený v konaní sp.zn. 7C/122/2013.

4. Žalovaný v písomnom vyjadrení k dovolaniu považoval dovolanie žalobkyne za neprípustné, navrhol ho preto odmietnuť a priznať mu náhradu trov dovolacieho konania. Tvrdenia žalobkyne sú vnútorne rozporné a vzájomne si odporujú, nakoľko nemôžu byť súčasne splnené dva dovolacie dôvody - podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a zároveň podľa § 421 ods. 1 písm. c/ CSP. Dovolateľka si nespĺnila povinnosť riadne vymedziť dovolací dôvod. Tvrdenia žalobkyne majú povahu skutkových tvrdení, ktoré však dovolací súd nemôže preskúmať, odkazujúc na rozhodovaciu prax dovolacieho súdu.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo rozhodnuté, zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), pričom dospel k záveru, že dovolanie treba ako neprípustné odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (rozhodnutia najvyššieho súdu, sp. zn. 2Cdo/165/2017, 3Cdo/14/2017, 4Cdo/157/2017, 5Cdo/155/2016, 8Cdo/67/2017, 9 Cdo /72/2020).

7. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (3Cdo/42/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 8Cdo/99/2017, 9Cdo/72/2020).

8. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je skôr reštriktívny výklad (1Cdo/26/2017, 2Cdo/154/2017, 3Cdo/42/2017, 5Cdo/12/2017, 7Cdo/163/2017, 8Cdo/73/2017, 9 Cdo /72/2020).

9. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania (I. ÚS 80/09, II. ÚS 79/08, IV. ÚS 476/2012). Dovolací súd preto pristupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t. j. posúdeniu, či je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod) sa dovolací súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je prípustné. Dovolanie je prípustné, ak jeho prípustnosť vyplýva z ustanovenia § 420 CSP alebo § 421 ods. 1 CSP. Dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania treba dôsledne odlišovať od dôvodov, ktoré zakladajú opodstatnenosť dovolania.

10. Vyššie naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním.

Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 CSP.

11. Vzhľadom na uvedené pristúpil dovolací súd k posúdeniu, či prípustnosť dovolania žalobkyne vyplýva z ust. § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, v zmysle ktorého dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa dovolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, alebo z ust. § 421 ods. 1 písm. c/ CSP, v zmysle ktorého dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

12. Aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (por. sp. zn. 2Cdo/203/2016, 3Cdo/216/2017, 4Cdo/64/2018, 6Cdo/113/2017, 7Cdo/95/2017 a 8Cdo/95/2017, 9 Cdo/72/2020).

13. Pokiaľ by dovolací súd nebral do úvahy absenciu náležitostí prípustnosti dovolania a napriek tomu by pristúpil aj k posúdeniu dôvodnosti dovolania, uskutočnil by procesne neprípustný dovolací prieskum, priečiaci sa nielen (všeobecne) koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP. Postup dovolacieho súdu by v takom prípade dokonca porušil základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03).

14. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou dovolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú dovolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

15. Ako už bolo uvedené, z ustanovenia § 421 ods. 1 CSP vyplýva, že otázkou relevantnou pre prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia môže byť len otázka právna (hmotnoprávna alebo procesnoprávna, ktorej vyriešenie viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu) a nie otázka skutková. Riešenie skutkovej otázky (quaestio facti) je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov súdu v procese dokazovania; to znamená, že pri jej riešení sa súd zameriava na skutkové okolnosti významné napríklad z hľadiska toho, čo a kedy sa stalo alebo malo stať, čo (ne)urobil žalobca alebo žalovaný, čo (ne)bolo dohodnuté, či a aké skutočnosti nastali po konaní (opomenutí konania) niektorej fyzickej alebo právnickej osoby, čo obsahuje určitá listina, čo vypovedal svedok, čo uviedol znalec a pod. Na rozdiel od toho riešenie právnej otázky (quaestio iuris) prebieha v procese právneho posudzovania vecí, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, zamýšľa sa nad možnosťou (potrebou) jej aplikácie, skúma jej obsah, zmysel a účel, normu interpretuje a na podklade svojich skutkových zistení (to znamená až po vyriešení skutkových otázok) prijíma právne závery o existencii alebo neexistencii dôvodu pre aplikovanie predmetnej právnej normy

na posudzovaný prípad. Ak v dovolaní vymedzená otázka - ktorú má podľa dovolateľa posudzovať vo svojom rozhodnutí dovolací súd - nie je právnou otázkou, ale predstavuje skutkovú otázku, nie je splnená zákonná podmienka prípustnosti dovolania uvedená v ustanovení § 421 ods. 1 CSP a takúto otázku nie je dovolací súd oprávnený vo svojom rozhodnutí riešiť (3Cdo/218/2017, 3Cdo/27/2019, 4Cdo/172/2017, 4Cdo/148/2018, 8Cdo/144/2018).

16. Ak dovolateľ v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 CSP, nevymedzí právnú otázku, dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum, hranice ktorého nie sú vymedzené. V takom prípade nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach; ak by postupoval inak, rozhodol by bez relevantného podkladu. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa; v opačnom prípade by dovolací súd uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum, priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) účelu ustanovenia § 421 ods. 1 CSP (pozri Števcík M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK 2016, str. 1382).

17. Dovolateľka namieta nesprávne právne posúdenie v otázke existencie prekážky rozsúdenej veci (res iudicatae), argumentujúc, že predmetom sporu nie je totožný skutkový stav, ani rovnaké pozemky a ani rovnaké právne dôvody ako v právoplatne skončenom konaní Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp.zn. 7C/122/2013. V dovolaní namietanom rozhodnutí odvolacieho súdu vidí odklon od rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5 Cdo 191/2009, podľa ktorého ten istý predmet konania je daný, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený návrhovým petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, z ktorých bol uplatnený, ako aj od rozhodnutia sp.zn. 4 Cdo 140/2013, podľa ktorého o totožnosť veci nejde ani vtedy, ak predchádzajúcim rozsudkom bola určujúca žaloba zamietnutá bez toho, aby súd záväzne posúdil existenciu právneho vzťahu medzi účastníkmi konania.

18. Z obsahu rozsudku odvolacieho súdu je jednoznačne zrejmé, že odvolací súd uviedol základné kritériá, kedy sa jedná o prekážku rozsúdenej veci (res iudicatae) nasledovne: „O totožnosť veci ide vtedy, ak je daná totožnosť účastníkov konania/strán sporu a predmetu konania vyplývajúceho z rovnakých skutkových dôvodov a ak ide o to isté plnenie (petit), o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté“, s odkazom na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Cdo/22/2011 z 24.11.2011, obdobne rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 28 Cdo 3199/2009. Odvolací súd teda vychádzal z rovnakých právnych záverov, aké dovolací súd formuloval v rozhodnutí sp.zn. 5 Cdo 191/2009 a sp.zn. 4 Cdo 140/2013, na ktoré poukazovala dovolateľka, a preto nemožno konštatovať, že by sa odvolací súd svojím rozhodnutím odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu pri posudzovaní právnej otázky prekážky rozsúdenej veci (res iudicatae). O takýto odklon by išlo, ak by odvolací súd dospel k právnemu záveru, že o prekážku rozsúdenej veci by išlo, ak aj nie je daná totožnosť účastníkov konania/strán sporu a predmetu konania vyplývajúceho z rovnakých skutkových dôvodov, resp. ak nejde o to isté plnenie (petit), o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, alebo ak by odvolací súd konštatoval, že všetky uvedené podmienky nemusia byť splnené súčasne - ak by napr. konštatoval, že postačuje totožnosť strán sporu a nie je potrebné skúmať aj totožnosť predmetu sporu a totožnosť skutkových dôvodov.

19. Pokiaľ dovolateľka poukazovala na to, že predmetom aktuálneho sporu je iný skutkový stav, resp. iný predmet sporu (iné pozemky), táto námietka nemá charakter právnej otázky, ale ide o otázku skutkovú, spojenú s obstarávaním skutkových poznatkov súdu o tom, či v predmetnom spore ide o totožnosť strán, totožnosť predmetu sporu a totožnosť skutkového stavu ako skutkový predpoklad právneho záveru o existencii či neexistencii prekážky rozsúdenej veci. Skutková otázka, ako už bolo uvedené vyššie, netvorí spôsobilý predmet dovolacieho prieskumu v zmysle § 421 ods. 1 CSP.

20. Dovolací súd nie je treťou inštanciou, a preto sa pred ním nemožno domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie a ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Rozhodovacia

prax najvyššieho súdu sa ustálila tiež na názore, podľa ktorého sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 CSP, resp. § 432 ods. 2 CSP (m. m. 3Cdo/28/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017, 8Cdo/50/2017, 8Cdo/78/2017, 9Cdo/8/2020, 9Cdo/216/2021).

21. Dovolateľka formálne označila ako dovolací dôvod aj ust. § 421 ods. 1 písm. c/ CSP, namietajúc rozdielne rozhodovanie predmetnej právnej otázky dovolacím súdom, k tomuto dovolaciemu dôvodu však neposkytla žiadnu konkrétnu argumentáciu, z ktorej by vyplýval záver o rozdielnosti rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Zároveň je potrebné konštatovať, že z logiky veci je vylúčené, aby bol vo vzťahu k tej istej právnej otázke daný dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP a zároveň aj dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. c/ CSP.

22. Dovolací súd preto uzatvára, že dovolateľkou formulovaná dovolacia námietka má charakter námietky nesprávnych skutkových zistení a následne nesprávneho právneho posúdenia veci, no dovolateľkou formulovaná otázka nepredstavuje vymedzenie právnej otázky tak, ako to predpokladá § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP v spojení s § 432 ods. 2 CSP.

23. Na podklade vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie v danej veci smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, preto dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c/ a f/ CSP.

24. O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

25. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.